

KAMPER ALMANAK

VOOR HET JAAR

1930

Drukkerij Ph. Zalsman - Kampen.

EEN WOORD VOORAF.

Wat gebeurt er veel in een jaar! Wat al veranderingen op elk gebied!

Daar veel wijzigingen kort voor of na Nieuwjaar plaats hebben, en ook daarna pas een overzicht over verschillende dingen uit het afgelopen jaar kan gegeven worden, moet met het afdrucken van den Almanak steeds worden gewacht tot in Januari, om den inhoud voor de komende jaarperiode zooveel mogelijk van waarde te doen zijn.

In deze uitgave werden enkele der voornaamste merkwaardigheden, ook eenige uit den ouden tijd, in woord en beeld vastgelegd.

Een buitengewoon genoeg is het ons een reproductie van een aquarel van den heer J. BOELE te kunnen opnemen.

Naar we hopen zal de KAMPER ALMANAK steeds meer blijken in een behoefte te voorzien, en steeds meer mogen deelen in de belangstelling van de geheele burgerij.

Betreffende het beeld op den omslag, waarvoor elk jaar een van onze mooie torentjes wordt gegeven, meenen we niet beter te kunnen doen dan een kort artikeltje hierover van den heer A. J. REIJERS op te nemen.

HET TORENTJE EN HET KERKGEBOUW DER EV. LUTHERSCHE GEMEENTE TE KAMPEN.

Vóór 1843 stond genoemd kerkgebouw in de z.g. *Luthersche steeg*, welke nog bestaat en gevonden wordt tusschen den winkel der firma Westerveld en het kantoorgebouw van „La Bolsa” aan de Oudestraat, recht over de Geerstraat alhier.

Deze kerk brandde af op een Zondagavond van het jaar 1841.

De *Kamper Courant* van 2 Dec. 1841 omschrijft dit feit als volgt:

„Laatsleden Zondag 28 November des namiddags omstreeks half zes ure, ontstond er brand in het kerkgebouw der Ev. Luth. Gemeente alhier, welke dermate in hevigheid toenam, dat niettegenstaande de spoedige en wel aangebrachte hulp der brandspuiten, het geheele gebouw, met het orgel, den predikstoel en verder al het inwendige, in weinige oogenblikken, een prooi der vlammen is geworden en na bijna twee uren te hebben gebrand, met een vervaarlijk geraas in elkander stortte, zonder dat men in de mogelijkheid is geweest iets te kunnen redden.”

.

„Groot was de verwarring welke er ontstond in de Hervormde kerk, waar juist de Evang. Luth. predikant Ds Manssen, den dienst van een der leeraren zou vervullen.”

Verder wordt als oorzaak genoemd vuur in houten kerkstoven.

De Kerkeraad zag naar een voor het doel meer waardig terrein uit en vond dit op de plaats aan den Burgwal, waar nu nog bedoelde kerk staat.

Het Arme-Weeshuis, later Kinderhuis genoemd, daarna Burgerweeshuis geheeten, en nu bij het Groot-Burger-Weeshuis ondergebracht, was ter plaatse van deze kerk jaren gevestigd geweest, omdat voor Infanterie-kazerne het „overoud gesticht, een herberg voor de weezen”, dienst had moeten doen. Maar de weezen waren weer

naar hun oud gesticht teruggekeerd en de Kerkeraad der Ev. Luthersche Gemeente werd eigenaar van het huis door de weezen verlaten.

Den bekwamen Stads - Architect NICOLAAS PLOMP, werd den bouw van het nieuwe bedehuis opgedragen en ook hier heeft hij zich meesterlijk van zijn taak gekweten. Het gebouw werd ingewijd 13 Aug. 1843 en het 80-jarig bestaan der kerk werd 13 Aug, 1923 feestelijk herdacht.

Het kloeksprekende portiek, waarop — vooral als bij avond daarin de lantaarn brandt — de schaduwen zich in zoo mooie ronding op de kolommen afteekenen, is van klassiek karakter; hierop draagt het Dorische hoofdgestel en het driehoekig fronton, waaruit het mooie torentje zich ontwikkelt.

Dit torentje, waarop de voor den Lutheraan zoo traditioneele zwaan, heeft PLOMP met veel zorg ontworpen en wellicht heeft hij toen, in zijn „orde-boeken” studeerende, zich aangetrokken gevoeld tot het monument van Lysikrates te Athene, waaraan het in hoofdvorm herinneren doet.

PLOMP bouwde, evenals zijn tijdgenooten, graag in den trant der Grieken en Romeinen, maar het was meer copiëeren dan zuiver het klassieke beginsel toepassen. Ook mengde men gaarne gothiek door de stijlvormen der Ouden, wat PLOMP ook deed, getuige zijn spitsboogvensters in deze kerk.

Maar ondanks dit alles is dit kerkgebouw met zijn mooien gevel en toren, met zijn beschaafd en welverzorgd interieur, waarvan het rijk gedetailleerde orgelfront bijzonder imponeert, ons lief als een der mooiste vertegenwoordigers van zijn tijd, toen de classicistische richting heerschende was.

Men kwam toen op veilige (en ook wel wat gemakkelijke) wijze, langs de wegen, door Vignola in zijn „orde-boeken” aangewezen, tot monumenten van goede verhouding en rust.

En dat is het, waardoor deze kerk, den Burgwal sierende met haar stille voornaamheid, zelfs den eenvoudigen leek bekoort.
